

AK-29

Zvláštní příloha . Rodný kraj

Kennst Du das Land noch...Znáš přeci ten kraj

Nebo to také může vypadat takto. Znáš ještě ten kraj nebo znáš ten kraj ještě a ještě se vám může přihodit, že ono ještě vám začne připadat hodně podezřele a to se může stát tak, že si ho začnete potichu opakovat ještě, ještě, ještě, ještě a najednou tu máme ještěra a Ještěd a ještěrku a cosi co zní tak trochu čínsky a to jsme se začali věnovat jenom trochu podrobněji pouze jednomu slůvku. Copak se nám asi přihodí, když zaměříme svoji pozornost na něco tak neurčitého jako Rodný kraj a v mém případě se bude jednat o Bruntálsko...

Při návratu domů do rodného kraje můžeme použít paměť nebo také zeměpisný atlas anebo nasednout do vlaku, ale v posledku to vyjde asi nastejno, protože výsledek bude cosi přízračného, rozplývavého a nenahmatatelného jako třeba čas, který ať tak či onak našemu návratu budeme muset věnovat a já bych pro začátek otevřel atlas...tak se na to podívejme, na jihu je Bruntálsko a Jesenicko ohraničeno hanou a tohle to větší kolečko bude patrně Olomouc a tady na severu mámě Slezsko, zelená se nám to na mapě až k modrému Baltu a směrem na východ máme řeku Odru a Beskydy a nad nimi Ostravu a na západě strmí se Javorníky, no z mapy bychom toho při troše snahy mohli vyčíst opravdu hodně a pokud bychom chtěli být důslední nic nám nebrání abychom si vedle atlasu otevřeli vhodného turistického průvodce třeba Severní Moravu z nakladatelství Olympie, nějaké starší vydání, řekněme tak z osmdesátých let...a vida vida tak vBruntále máme velký zámek a prý to svého času patřilo řádu Německých rytířů a celá oblast spadala pod Sudety, takže tady vlastně žili hlavně němci...a najednou se začínají vynořovat vzpomínky jakoby se ona slůvka z průvodce proměnila v plovoucí trosky ze ztroskotaného, jichž se bledé a zpola utonulé vzpomínky mohou zachytit a vynořit se na chvíli nad rozbouřenou ledovou hladinou...

Jasně tak to bude ten malý červený domeček na mapě to bude onen zámek a copak to máme tady...Karlova Studánka a v průvodci se praví lázně a tak si pomalu zaplňujeme hlavu různými slůvky jako Moravolen, Bíla Opava, Vrbno pod Pradědem a za nimi v mém případě vykukují jakési rozplizlé přízraky a pomalu si začínám připadat jako bych byl ve svém současném bytě obklopen různými důvěrně známými předměty jako moje postel a můj koberec a moje talíře,jejichž zdánlivá blízkost je v důvěrném vztahu se vzdáleností mých vzpomínek na můj rodný kraj, přičemž ze všeho a ode všeho nejvzdálenější je ono potměšilé přivlastňovací zájmeno můj i se svými neméně potměšilý mluvnickými tvary,protože s postupem let zjistíuji,že mi svým způsobem nepatří ani moje,zase je tady ta mrška,myšlení natož aby mi mohl patřit nějaký talíř nebo nějaká vidlička či dokonce celá rodný kraj,který jsem opustil již před mnoha lety,abych jej nahradil podobně přízračnou Prahou,která má společné s Bruntálem to,že se v ní, stejně jako tam,nachází můj pokoj. Ten bruntálský se jistým způsobem prolíná s tím pražským, v němž na jedné ze stěn visí obraz, který namaloval dnes již mrtvý otec mého přítele z mládí, s nímž jsem se pochopitelně již léta neviděl a mám pocit, že spolu už do konce života nepromluvíme slovo,aniž by se mezi námi vlastně něco zásadního stalo,ale nejme přeci u psychoanalytika, nýbrž stojíme spolu v mém pražském bytě před obrazem, na němž zpočátku můžeme pozorovat pouze tmavé pruhy barev,temně zelená se tu prolíná s hnědou a vrchní,větší část je plná různých odstínů fialové, ale popisujte obraz slovy, vždyť je to stejně marné úsilí jako vyličít slovy Rodný kraj. Já tam ale vidím západ slunce nad jedním kopcem,kterému jsme říkali kóta,kolem kterého musíte projet, pokud do

Bruntálu přijíždíte od Šumperka a pokud byste tamtudy přijížděli někdy v osmdesátých létech, patrně byste jeli ve škodovce, patrně 110 nebo 100 nebo autobusem Karosa, tak byste poté, co byste projeli kolem Kóty museli minout rozsáhlá kasárna, kde v té době sídlila sovětská posádka...takže na stěně mi visí obraz namalovaný mrtvým mužem z Bruntálu a těch mrtvých spojených s tím městem je více a stejně jako onen dávno opuštěný pokoj straší v mojí hlavě. Spíše jenom v pozadí mlčí,málokdy si na ně vzpomenu.

Takže co přátelé, znáte či neznáte svůj Rodný kraj anebo jinak znáte či neznáte svůj byt? Copak se v něm asi děje, když otočíte klíčem v zámku a chvatně vyrazíte ranní mlhou na autobusovou zastávku, či na nádraží, abyste byli v devět či v osm v práci? Navíc ony důvěrně známé místnosti mají hned několik stupňů existence, ale nechci se zaplétat do filosofických úvah, ale přesto tu máme váš byt ve vašem podvědomí a ve vzpomínkách a kousek kuchyně vidáte možná dennodenně,když otevíráte peněženku, protože vaše žena byla vyfocena před lety právě v této kuchyni a vy tu fotografii nosíte v peněžence, ale i když na svůj byt právě nemyslíte, tak musí přeci nějak být,vždyť se do něj večer vrátíte a najdete ho na stejném místě jako předevčírem a potom tu jednoho dne bude váš byt plný cizích lidí a někdo bude brutálně sypat obsah šuplíků z vašeho psacího stolu do pytlů, po zemi se možná budou povalovat fotografie vašich rodičů z doby, kdy jste ještě nebyl na světě a copak to máme,řekl si stěhovák nesoucí další pytle odpadu ven před dům a zvedl vaši staro fotografii ze základní školy,jste na ni i se svými spolužáky vyfocen před vchodem...ono by se těch forem existence vašeho pokoje vážně našlo bezpočet a s Rodným krajem je to stejné,tudíž raději zanechám marných pokusů nějak se mu přiblížit, zavírám atlas i průvodce, ale jasně cítím, že za mými zády visí obraz ...,

Rodný kraj, přiblížení druhé, sentimentální, aneb setkání po letech...může to být něco na způsob setkání spolužáků se základní školy řekněme po dvaceti letech anebo návštěva hrobu prarodičů na místním hřbitově anebo čistě přitroublý pokus oživit si místa spojená s dětstvím při několikadenním pobytu v rodném městě anebo to také může vyplynout ze setkání s rodákem, nejlépe právě spolužákem na rušné velkoměstské ulici nebo to může proběhnout v nevtíravé formě volného proudu asociací , aniž by kurva někdo pořádně věděl, co to ty posrané asociace jsou, jež se rozproudil při nečekaném objevu alba rodinných fotografií, což se vlastně přihodilo právě mně, neboť jsem při úklidu komory objevil igelitovou tašku a hle byla plná různých fotografií, které jsem si přinesl ze Žižkova poté, co jsem vyklidil jednu garsoniéru, v níž shodou okolností žila moje máti, kterou jsem tam jednoho dne, poté, co jsme s policisty prokopli dveře objevil mrtvou. Objevil jsem tam vlastně jenom bledou, modrou nohu trčící zpod peřiny, potom už jsem raději neobjevoval nic a čekal venku na schodišti nevábného žižkovského činžáku na příhod pohřebáků, kteří si odnesli nejenom máti nýbrž i spoustu zlatých náramků, jež moje máti ráda nosila a měla je vlastně stále na sobě, ale nasrat na náramky...a hle tu to máme, fotografie mých vesnických příbuzných z otcovy strany z Milotic nad Opavou,otec pocházel z východního Slovenska, Medzilaborce, Rusíni...po válce jeho rodina, chudí jako kostelní myši, zabrala jeden dům právě v Miloticích...Němci byli odsunuti a je úplně jedno jestli právem či neprávem, co s tím nadělám, ale mé vzpomínky se tak mohly obohatit o ne jeden zajímavý obraz z vesnického života...ale nechme pytel pytlem a pojďme se blíže podívat na onen neuskutečněný sjezd spolužáků, kterému jsem se vyhnul, ačkoli bych je vlastně rád viděl, ale prostě si raději některé situace raději představuji než abych je prožíval...

Z těchto krajů...Aus jenen Landern.....Zatracený počítač, tak jsem si právě vymazal své třetí přiblížení k rodnému kraji. Tak otevřeme opět atlas pojdme se opět podívat na Severní Moravu. Vida, tady máme Velké losiny a tady velké tiskací písmeno J a tady máme E a tady zase S a sakra tady to vůbec není vidět. Taky by to mohli vytisknout s většími písmeny...vznáším se na krajinou v nebeské modři a a nyní prudce padám a teď jsem zakroužil nad zeleným slunečníkem zahradní restaurace na okraji Velkých Losin , pod ním vidím sebe skloněného nad turistickou mapou a o stěnu vidím opřené kolo, helemese asi jsem si vyjel na výlet. Kampak asi máme namířeno...ale sakra cosi mne táhne vzhůůůru, hůůů co to je to je ale hukot, točím se v jakémsi vzdušném víru,snad to není hurikán, hu teď zase padám a pode mnou se zvětšuje rovná střecha jakéhosi domu a najednou se mi zatmělo před očima, ozvala se rána, ruch a já dopadl na židli u stolu v jakési hospodě. To je vážně podivné, že jsem nerozplácl na střeše, asi to bude vše nějaká halucinace...Ježíši Kriste,vždyť tohleto je Jesenka, naše bruntálská sídlištní restaurace a vedle mne sedím já s nějakým vousatým, plešatým trpaslíkem a naproti nám sedí jakýsi chlap, kterého ale určitě znám a také toho trpaslíka přeci dobře znám...číšník nám donesl další piva a dovnitř vešel nějaký ruský důstojník.Takže Jarek,můj otčím si tady bude zase domlouvát své černé obchody s naftou s tím rusákem. Hůůů a už zase někam letím, prolétávám paneláky a nějakými byty a pokoji, zřejmě jsem prohučel i svým dětským pokojíkem. To se vážně nedá vydržet...

To byl zase den. Musel jsem přerušit své psaní , nějak mne to rozrušilo, ale dnes jsem trochu klidnější, i když musím stále myslet na jednu zprávu Blesku, kterou jsem si přečetl přes rameno jednoho cestujícího v metru, člověk čumí doblba a pohled mu sklouzne na nějakou tu nahotinku s velkými kozami, což se mi dnes přihodilo a taky jsem si všiml titulku V Bruntále straší...takže jsem si musel na Náměstí republiky v trafice jeden výtisk opatřit a v nedaleké kavárně jsem si článek přečetl celý. V Bruntále jsem přeci prožil mládí a jakákoli zpráva o městě mne zajímá, obzvláště jedná- li se o strašidla. Cha , strašidla v Bruntále, no to je ale k popukání. Dovolím si tady uvést několik citací z onoho článku.

Od našeho ostravského zpravodaje. Po včerejší prudké bouři, která způsobila zejména na Bruntálsku značné škody na majetku došlo zřejmě ve městě k lokálnímu zemětřesení, neboť jinak si těžko můžeme vysvětlit události, o nichž podalo na městské policii několik obyvatel sídliště v okolí Pionýrské ulice. Asi dvacet občanů uvedlo, že jim znenadání začaly padat ze stěn obrazy, že se jim houpaly lustry a popraskalo jim sklo a v některých případech se jim objevily praskliny na stropech. Po podrobnějším vyšetření se zjistilo, že byty postižených obyvatel vytvářejí na pomyslné mapě body na poměrně pravidelné křivce začínající v sídlištní restauraci Jesenka a končící v jednom bytě v čísle popisném 22. Navíc je vskutku pozoruhodná zpráva jednoho lesníka, který se schoval před bouří v krmelci poblíž poutního kostela stojícího na Uhlířském Vrchu, přirozené to dominanty města, v jehož věži spatřil poté, co bouře odezněla, pestrobarevný mihotavě světélkující vír. Seizmologové zásadně popírají jakoukoli zemětřasnou aktivitu...

Hor vzpomeň rád... Der Berge denke gern...

Vzpomínky jsou jak přelétaví ptáci. Hle sýkorky a hrdličky přilétli do naší ptačí budky...ale na holé bílé pláni, kterou pozorujeme stojíce zády u promrzlého poutního kostela žádní ptáci nejsou, jenom dál se rýsují tmavé pásy lesů a za nimi vyvstává po celé šíři obzoru horské pásmo. Jeseníky. Jakkak jsme se probůh dostali až sem na jakýsi kopec s barokním kostelem? Že by snad vzpomínka? A mohou li vzpomínky jen tak bezstarostně poletovat pročpak bychom to také nezkusili i my. Stačí se jenom rozeběhnout a mávnout rukama a již plachtíme

nad krajinou jako nějaké káně. Pod námi vyčítavě trčí kostelní věž jako nějaký kárající prst a bezpochyby nám chce říci, že bychom jen tak neměli porušovat řád světa, v němž mohou létat ptáci, ale niko- li lidé, avšak co je nám do nějakých zákonů...polet' me tam k horám a využijme té ojedinělé příležitosti, vždyť máme nádherný zimní den. Mrzne až praští, ale nám duchům to přeci může být jedno. A helemese, copak to tady máme za tečky na pláni, že by snad konečně nějakí ptáci, havrani? Ale kdeže ptáci, kdeže, vypadá to na nějaké běžkaře, jsou dva a je vidět, že to berou vážně, zřejmě sportovci a běží vážně rychle a věru být na našem místě goetheovský duch, který tu ovšem již svým způsobem přítomen je, asi by se podivil, neboť v jeho časech se lidé na jakýchsi dlouhých dřevěch asi jen tak krajinou neproháněli, ale zanechme ty muže jejich zábavě a pojďme se přeci také pobavit a neznám nic tak veselého jako volný let k obzoru, avšak pozor ať se nám z toho nestane volný pád ...bleděmodrý obzor, bílá vlna pohoří, ledové, holé pláně, to vše míváme při svém letu k horám a tady máme jakési další tečky na průsvitně bledém oku zamrzlého rybníka, dovádějící bruslaři a to si nemohu odpustit a lusknul jsem prstem a nad těmi děcký se objevil ohromný pozlacený rám, vždyť takové obrazy jakoby náhle promlouvaly tajuplným hlasem božím a věčnosti okamžiku a můj průvodce mi se smíchem šeptá do ucha Verewigung Des Augenblicks...nepokojný goethovský duch mi nedá pokoje, ale ať si bruslí dál, pojďme, hory, hory čekají a tak letíme a za námi se lesknou malířské rámy různých velikostí, točí se ve vzduchu jako se občas v závratí také točí mé vzpomínky, bereme je sebou, třeba se nám ještě naskytne obraz hodný zarámování a tak v rychlém letu svištíme nad lesy a vesnicemi a hory jsou blíž a blíž a tu to máme Velký důl a dolů se právě řítí lavina , ten hukot a ta dech beroucí síla mne ohromila, hle mocná příroda ve svých projevech a my se řítíme nad čelem té sněžné spousty, abychom těšně nad jejím čelem udělali pár eskamotérských otoček a kliček a pak opět vzhůru na Petrovy kameny, vždyť to místo nás odedávna zajímá, vždyť tady se podle pověstí slétaly čarodějnice a divní duchové, jimiž bezpochyby jsme, ale co nám můžou babské řeči ...ááá padám, sakra co to je, co se to přihodilo, vždyť já se málem srazil s bábou ne koštěti, ale nemám moc času, těšně nad zemí jsem to otočil a už pádím za svým goetheovským duchem, který už krouží nad nejvyšší horou, však probůh zohyžděnou televizním vysílačem, ale vysmějme se těm elektromagnetickým vlnám a poplujme ne nich jako hrdý koráb...Praděd zanecháváme za sebou a v rychlém svistu svištíme dál směrem k Mravenečníku, dál a dál.....

18.11.2011

